

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/14/2017
Identifikačné číslo spisu: 5112236130
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5112236130.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Alfa print, s.r.o., so sídlom Robotnícka 1, Martin, IČO: 36 403 229, právne zastúpený JUDr. Ivetou Ďurčatovou, advokátkou, so sídlom Kollárova 35, Martin, proti žalovanému v 1. rade: Rekresmi-SK, s.r.o., so sídlom Jánošíkova 1, Žilina, IČO: 36 350 621 (spoločnosť vymazaná z obchodného registra ex offio 16.01.2015) a žalovanému v 2. rade: J. H. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. J. XXX/X, R. U., adresa na doručovanie: K. XX, X., o zaplatenie zmenkovej pohľadávky 20.032,23 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 38CbZm/13/2013, o dovolaní žalovaného v 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k.13CoZm/11/2016-181 z 19. októbra 2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd svojím rozsudkom č. k. 38CbZm/13/2013-133 zo dňa 20. októbra 2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 38CbZm/13/2013-159 zo dňa 14. marca 2016 rozhodol tak, že ponechal v platnosti voči žalovanému v 2. rade H. J. v celom rozsahu zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Žilina č. k. 20Zm/61/2012-13 zo dňa 14.05.2013. Súčasne žalovaný v 2. rade bol povinný nahradiť žalobcovi na účet právnej zástupkyne žalobcu trovy konania o námietkach žalovaného v 2. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu vo výške 1.987,72 Eur, do troch dní po právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení okresný súd uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania zmenkového platobného rozkazu, ktorým sa uloží žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 20.032,23 Eur s úrokom 6 % ročne od 01.04.2011 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 66,77 Eur a trovy konania. Na odôvodnenie nároku uviedol, že žalovaný v 1. rade dňa 02.02.2010 vystavil vlastnú zmenku, ktorá obsahuje jeho bezpodmienečný záväzok zaplatiť dňa 31.03.2011 žalobcovi zmenkovú sumu 20.032,23 Eur v sídle žalobcu, ktoré je na zmenke uvedené ako platobné miesto. Ako aval za vystaviteľa je na zmenke uvedený žalovaný v 2. rade. Zmenka bola vystavená bez protestu. Žalovaní v 1. a 2. rade v deň splatnosti zmenky ani do dňa podania návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu zmenkovú sumu žalobcovi neuhradili. Okresný súd dňa

14.05.2013 vydal zmenkový platobný rozkaz č. k. 20Zm/61/2012-13.

2. Proti zmenkovému platobnému rozkazu podali žalovaní v 1. a 2. rade spoločným podaním odovzdaným na poštovú prepravu dňa 01.06.2013 námietky, o ktorých okresný súd rozhodol uznesením č. k. 20Zm/61/2012-22 zo dňa 06.06.2013 tak, že námietky žalovaného v 1. rade proti zmenkovému platobnému rozkazu č. k. 20Zm/61/2012-13 zo dňa 14.05.2013 doručené okresnému súdu dňa 05.06.2013, odovzdané na poštovú prepravu dňa 01.06.2013 odmietol ako oneskorene podané. Vzhľadom na uvedené zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Žilina č. k. 20Zm/61/2012-13 zo dňa 14.05.2013 nadobudol vo vzťahu k žalovanému v 1. rade právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 31.05.2013 vo výroku vo veci samej a dňa 13.06.2013 vo výroku o trovách konania.

3. Okresný súd zdôraznil, že sa mohol výlučne zaoberať námietkami žalovaného v 2. rade, ktoré boli obsiahnuté v písomnom podaní doručenom okresnému súdu dňa 05.06.2013 (č. l. 17 spisu), v ktorom žalovaný v 2. rade uviedol, že návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu je predčasne podaný, pretože žalobca nepredložil dôkaz o tom, že žalovaných pred podaním návrhu vyzval na plnenie zo zmenky, ďalej, že tak, ako žalobca eviduje pohľadávku voči žalovaným, tak aj žalovaný v rade 1. evidoval a eviduje pohľadávky voči žalobcovi a po tretie, že zo strany žalobcu bol vyvíjaný nátlak na žalovaného v 2. rade, aby bol na zmenke označený ako aval.

4. Okresný súd námietku žalovaného v 2. rade, že návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu bol podaný predčasne, pretože žalobca nepredložil dôkaz o tom, že žalovaných pred podaním návrhu vyzval na plnenie zo zmenky, vyhodnotil ako námietku, že zmenka nebola žalovanému v 2. rade predložená k plateniu. Podľa článku I § 46 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. je na dlžníkovi, aby preukázal, že zmenka nebola predložená riadne a včas na platenie bez ohľadu na problémy so zabezpečením takéhoto dôkazu spojené. Pokiaľ nie je dlžník schopný, hoci z objektívnych dôvodov, takéto dôkazy predložiť, platí voči nemu zmenka ako by bola riadne a včas predložená k plateniu. Úspešnému uplatneniu práva na zaplatenie zmenky voči priamym dlžníkom nebráni ani preukázané nepredloženie zmenky k plateniu (rozsudok Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 5Cmo/435/1993 zo dňa 23.01.1994). Okresný súd konštatoval, že žalovaný v 2. rade neoznačil ani nenavrhol vykonať žiadne dôkazné prostriedky na preukázanie vznesenej námietky o nepredložení zmenky na platenie a zároveň okresný súd uviedol, že ak by aj žalovaný v 2. rade preukázal, že zmenka mu nebola predložená zo strany žalobcu na platenie, tak žalobca sa domáhal zaplatenia zmenky v súdnom konaní, pričom okamih doručenia návrhu žalovanému v 2. rade je potrebné považovať za moment prezentácie zmenky k plateniu (rozsudok Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 5Cmo/435/1993 zo dňa 23.01.1994). Námietku žalovaného v 2. rade o skutočnosti, že žalovaný v 1. rade eviduje pohľadávku voči žalobcovi (rovnako ako žalobca voči žalovanému v 1. a 2. rade) okresný súd vyhodnotil ako nerelevantnú vo vzťahu k povinnosti uloženej žalovanému v 2. rade vydaným platobným rozkazom. Okresný súd uviedol, že obsahom v poradí tretej včas podanej námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu zo strany žalovaného v 2. rade bolo tvrdenie, že žalobca na neho vyvíjal nátlak, aby bol na zmenke označený ako aval. Na pojednávaní dňa 20.10.2015 žalovaný v 2. rade upresnil, že ako nátlak na jeho konanie vnímal jednak to, že zo strany žalobcu bolo požadované, aby na zabezpečenie záväzkov žalovaného v 1. rade voči žalobcovi žalovaný v 2. rade uzavrel zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam v jeho súkromnom vlastníctve, a ďalej nátlak zo strany žalobcu mal spočívať v tom, že zmluvy ani zmenky žalovaný v 2. rade nevystavil, tieto dostal a vystavil ich žalobca. Okresný súd k tvrdenému nátlaku uvádzanému žalovaným v 2. rade, ako avalom, uviedol, že zásadne platí, že neslobodné podpisy na zmenke nezaväzujú. Neslobodnosť konania však musí byť preukázaná. Za neslobodné konanie je potrebné považovať prípady, kedy dotknutá osoba koná pod vyhrážkou, ktorej keby nebolo, tak právny úkon by neučinila. Vyhrážka môže byť výslovná, môže však byť aj vyjadrená inak ako verbálne, musí však ísť o konkrétne jednanie, z ktorého istá hrozba pre konajúceho plynie (rozsudok Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 5Cmo/358/1994 z 01.03.1995). Okresný súd dospel k záveru, že nesloboda konania žalovaného v 2. rade, v zmysle konania pod bezprávnou vyhrážkou, zo strany žalobcu nebola v prejednávanej veci preukázaná. Navyše za situácie, kedy námietka nedostatku podpisu žalovaného v 2. rade, ako avala na zmenke, bola podaná oneskorene, bola námietka ohľadne nátlaku pri označení žalovaného v 2. rade, ako avala na zmenke, zároveň irelevantná, pretože nátlak by malo význam skúmať len vo väzbe na prevzatie zmenkového ručiteľského záväzku podpisom na zmenke, ktorá skutočnosť v zákonnej lehote zo strany žalovaného v 2. rade namietaná nebola.

5. O odvolaní podanom žalovaným v 2. rade rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 13CoZm/11/2016-181 z 19. októbra 2016, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením č. k. 38CbZm/13/2013-159 zo dňa 14. marca 2016 podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, ako vecne správne rozhodnutie. Zároveň vyslovil, že žalobca má nárok na plnú náhradu odvolacieho konania. V uvedenom rozhodnutí krajský súd zhodnotil, že súd prvej inštancie vecne správne uplatňoval koncentračnú zásadu námietkového konania, keď poukázal na ustanovenie § 175 ods. 4 veta prvá a druhá O. s. p. ako procesného práva v tom čase platného, podľa ktorého, ak odporca podá včas námietky, súd nariadi na ich prejednanie pojednávanie; na námietky podané neskôr už nemožno prihliadať. Práve z titulu dôsledne uplatnenej zákonnej koncentračnej zásady súdom prvej inštancie mohol okresný súd v námietkovom konaní prihliadať len na námietky žalovaného v 2. rade, ktoré boli podané v zákonnej trojdňovej lehote, a to námietky zo dňa 01. júna 2013 doručené na Okresný súd Žilina dňa 05. júna 2013. Žalovaný v námietkach, ktoré musia byť podané v zákonnej trojdňovej lehote od doručenia zmenkového platobného rozkazu, musí uviesť ich odôvodnenie ako aj všetko, čo proti zmenkovému platobnému rozkazu namieta s tým, že k žiadnym ďalším námietkam už súd nebude môcť prihliadnuť bez ohľadu na ich opodstatnenosť. Týka sa to, ako námietok procesných, tak námietok spochybňujúcich zmenku ako listinu, aj námietok kauzálnych. Žalovaný neskôr už nemôže účinne meniť alebo rozširovať okruh námietok ani ich odôvodnenie, môže iba navrhovať dôkazy na preukázanie riadne a včas uplatnených námietok, keďže znáša dôkazné bremeno na preukázanie oprávnenosti svojich námietok. Preto ak žalovaný v 2. rade uplatnil svoju námietku nedostatku podpisu na zmenkovej listine za ručiteľa až po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, na takéto námietky nemohol prihliadnuť ani odvolací súd. Krajský súd zdôraznil, že vo všeobecnosti platí, že predmetom konania o námietkach tak pred okresným súdom ako aj v odvolacom konaní, sú výlučne námietky, ktoré boli včas uplatnené v zákonom stanovenej lehote proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu. Pokiaľ sa aj žalovaný v 2. rade v rámci podaného odvolania domáhal, aby odvolací súd zodpovedal otázku dôsledku neexistencie podpisu ručiteľa na zmenke, tak v tomto smere krajský súd uviedol, že tento odvolací návrh nemohol byť v rámci rozhodnutia krajského súdu akceptovaný, a to vzhľadom k vyššie uvedeným zhodnoteniam a princípu koncentračnej zásady. Pre odvolací súd tak nebol vytvorený priestor, aby posudzoval námietku nedostatku podpisu žalovaného v 2. rade, ako ručiteľa na zmenke, ak túto neuplatnil žalovaný v 2. rade proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu v zákonom stanovenej trojdňovej lehote od jeho doručenia. Pokiaľ sa žalovaný v 2. rade vo včas podaných námietkach obsiahnutých v podaní zo dňa 01. júna 2013 domáhal neplatnosti zmenky, na základe ktorej žalobca uplatnil svoj nárok, keďže bol zo strany žalobcu vyvíjaný nátlak na žalovaného v 2. rade, tak na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel podľa odvolacieho súdu okresný súd k vecne správny záverom o tom, že takýto nátlak nebol preukázaný. K vecne správny záverom prijatým okresným súdom krajský súd na doplnenie primerane poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Cdo/111/2012 zo dňa 30. septembra 2015. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dňa 16. decembra 2016 žalovaný v 2. rade dovolanie z dôvodu, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a odvolací súd (i súd prvej inštancie) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, a rovnako tak aj rozsudok súdu prvej inštancie, zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Podľa názoru dovolateľa je zo žalobcom predloženej zmenky preukázané, že na zmenke nie je jeho podpis ako ručiteľa zo zmenky. Okresný súd mal zásadne pochybiť tým, že napriek uvedenému ho v zmenkovom platobnom rozkaze označil ako ručiteľa zo zmenky a nijako neskúmal žalobcom predložené listinné dôkazy, či vôbec môže v spore vystupovať ako aval za vystaviteľa bez zákonom predpísaných náležitostí zmenky. Neexistencia jeho podpisu na zmenke, ako avala, jednoznačne preukazuje, že v spore nemohol byť pasívne legitimovaný. Uvedeným sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pretože v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/205/2009 z 29. júna 2010 sa uvádza, že „Preskúmanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdennej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta“. Dovolateľ zároveň považuje svoje písomné podania doložené do spisu za jasné, zrozumiteľné, trvá na nich a žiada, aby dovolací súd ním podané

odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 38CbZm/13/2013-133 zo dňa 15. októbra 2015 považoval za súčasť rozsahu a dôvodov jeho dovolania.

8. K dovolaniu žalovaného v 2. rade sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že zmenkové ručenie žalovaného v 2. rade predovšetkým priamo vyplýva zo Zmluvy o uznaní dlhu a zabezpečení pohľadávok zmenkami zo dňa 02. februára 2010, a to z článku III. bod 7. Neopomenuteľnou a nevyvrátiteľnou skutočnosťou je, že táto zmluva je podpísaná žalovaným v 1. rade, ktorého konateľom bol samotný aval na zmenke, t. j. žalovaný v 2. rade. Podpísaním tejto zmluvy bol prejavovaný súhlas s ručením. Zároveň v priebehu konania bolo ustálené, že sloboda podpisu žalovaného v 2. rade na tejto zmluve, ako konateľa žalovaného v 1. rade, nebola spochybnená. Žalovaní v 1. a 2. rade vo včas podaných námietkach spochybnili len tú skutočnosť, že ich žalobca nevyzval na plnenie zo zmenky, ktorá však bola vystavená s doložkou „bez protestu“. Vzhľadom ku koncentračnej zásade, ktorá platí v námietkovom konaní, mal žalovaný v 2. rade (ktorý má právnické vzdelanie) uplatniť všetky námietky, ktoré mal voči zmenkovému platobnému rozkazu v zákonom stanovenej lehote 3 dní, o čom bol aj v zmenkovom platobnom rozkaze výslovne poučený. Na základe uvedeného navrhuje žalobca, aby dovolací súd zamietol dovolanie žalovaného v 2. rade a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [podľa § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (§ 424 C. s. p.), ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospeť k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

10. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex - Civilný sporový poriadok. Podmienky, za ktorých možno podať dovolanie (a procesné účinky vyvolané podaním dovolania), bolo preto potrebné posudzovať podľa právnej úpravy účinnej od uvedeného dňa. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol C. s. p. v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, je potrebné dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nemá byť „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

11. Najvyšší súd vo viacerých v rozhodnutiach vydaných za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, t. j. do 30. júna 2016 vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní nižších súdov, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014).

12. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

13. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Podľa ustanovenia § 432 ods. 1, 2 dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že

dovolateľ uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

15. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane ale v prípade absencie vymedzenia právnej otázky a bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017 zo 6. marca 2017, bod 21).

16. Zároveň bol prijatý záver, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017 zo 6. marca 2017, bod 22).

17. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/235/2016 z 13. júla 2017).

18. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vymedzuje dovolateľ z § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ súdu vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/235/2016 z 13. júla 2017).

19. Dovolateľ v konkrétnom prípade tvrdí, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie bez toho, aby vôbec skúmal, či mohol byť v spore pasívne legitimovaný, čím konal v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorú má reprezentovať rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/205/2009 z 29. júna 2010, v ktorom sa uvádza, že súd skúma vecnú legitimáciu (aktívnu i pasívnu) v každom konaní, a to aj ex offio.

20. K uvedenému rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/205/2009 z 29. júna 2010 je potrebné uviesť, že záver, ktorý dovolateľ považuje vo svojom prípade za zásadný, bol vyslovený v odlišnom type konania (netýkalo sa zmeniek, ale žaloby o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom) a žiadnym spôsobom sa nedotýkal otázky skúmania pasívnej legitimácie vo vzťahu s uplatnením koncentračnej zásady v zmenkovom konaní. Pre skonštatovanie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. je nevyhnutným predpokladom skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá bola rozhodujúca pre samotné rozhodnutie a jeho výrok. Z toho dôvodu, v prípade vyvodzovania prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., je inherentnou súčasťou podmienky vysvetlenia, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, aj samotná skutočnosť, že označené konkrétne stanovisko, judikát alebo rozhodnutie najvyššieho súdu je plne aplikovateľné na právnu otázku riešenú v napadnutom rozhodnutí. Odvolací súd sa preto odkloní od ustálenej judikatúry najvyššieho súdu len v prípade, ak zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd.

Požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, je zároveň aj neodmysliteľnou súčasťou princípu právnej istoty (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II.ÚS 80/99).

21. Len výňatok z rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/205/2009 z 29. júna 2010, o ktorý dovolateľ opiera ním namietané nesprávne posúdenie veci, nie je možné považovať za dostatočne konkretizovanú právnu otázku, riešiacu konkrétnu problematiku a zároveň ju považovať za právnu otázku na ktorej je postavené dovolaním napadnuté rozhodnutie. Dovolaťom uvedené rozhodnutie sp. zn. 2Cdo/205/2009 z 29. júna 2010 preto nemožno považovať za také, ktoré má súvis s dovolaním napadnutým rozhodnutím a už vôbec o ňom nemožno hovoriť ako o ustálenej rozhodovacej praxi aplikovateľnej na prejednávajúcu vec.

22. V konkrétnom prípade je pre zmenkové konanie (okrem iného) príznačná koncentračná zásada, v zmysle ktorej akékoľvek námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu, a to vrátane námietok nedostatku pasívnej legitímácie, je potrebné uplatniť v zákonom stanovenej trojdňovej lehote. Dovolať v uvedenej lehote podal námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu, v rámci ktorých však nespochybňoval svoju pasívnu legitimáciu. K jej spochybneniu došlo až neskorším podaním doručeným konajúcemu súdu, na ktoré však v zmysle predmetnej koncentračnej zásady nebolo možné prihliadnuť. Pre rozhodnutie vo veci preto bolo podstatným jedine posúdenie správnosti uplatnenia koncentračnej zásady a obsah námietok uvedených v podaní adresovanom súdu prvej inštancie v rámci zákonnej trojdňovej lehote určenej na ich podávanie. Tieto skutočnosti však nemajú žiadny súvis s vybraným konštatovaním z rozhodnutia uvedeného dovolateľom.

23. Zároveň dovolací súd uvádza, že v zmysle ustanovenia § 433 C. s. p. dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom, preto dovolací súd neprihliadol na dovolateľove písomné podania doložené do spisu, ani na ním uvedené dôvody obsiahnuté v odvolaní, ktoré mal považovať za súčasť rozsahu a dôvodov jeho dovolania.

24. Vzhľadom k všetkému uvedenému nie je podané dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. a preto najvyšší súd odmietol dovolanie žalovaného v 2. rade ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c/ C. s. p.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.